

—”—
SILA
TĚLA
—”—

Norsko

NORSKO

” —

Norsko je jedno z nejhezčích míst planety a vděčí za to hlavně své neskutečně krásné a divoké přírodě. „Máme málo obyvatel a spoustu místa, proto jsme spjatí s přírodou více než jiné národy. Rozmanitost krajiny je tu neuvěřitelná a ovlivňuje nás daleko víc, než si myslíme. Jinou energii cítíš na drsném severu než třeba na západních fjordech nebo v klidném vnitrozemí,“ libě se usmíval kamarád Petter.

— “

1

Jedná se o výzkum štěstí zahrnující 156 zemí světa. Je známý pod pojmem *World Happiness Report* a spravuje jej OSN.

Norové jsou na svůj kus země právem hrdí. ▼

Norsko, známé pod přezdívkou země půlnočního slunce, zasahuje do nejsevernějších koutů Evropy. Území se rozpíná daleko za polární kruh a nekonečné letní dny s dlouhými zimními nocemi vytvářejí kontrastní symbiózu stejně jako ostré špice hor s hlubokými fjordy a oblé kopce s průzračnými jezery. Norská dramatická a divoká příroda určuje rytmus země i obyvatel. Všichni Norové, se kterými jsem se bavila, uváděli přírodu jako nepostradatelnou součást svého života.

Připočítáme-li k tomu stabilní prostředí, tok ropných peněz, sociální jistoty, spolehlivou vládu a milovaného krále, dostáváme se k jádru toho, proč se Norsko mnoho let řadí k nejšťastnějším zemím světa.¹ To byl také jeden z hlavních důvodů, proč jsem se do tohoto severského království vydala. Dělal jsem tu kvalitativní výzkum štěstí a spirituality založený na hloubkových rozhovorech s místními v rámci doktorského studia.

Země půlnočního slunce mě ale uchvátila natolik, že jsem se sem rozhodla opakovaně vracet. Tuto kapitolu tak píšu přímo z Norska, kde už v součtu žiji třetím rokem. Nějakou dobu jsem bydlela v olympijském městě Lillehammer

a později jsem přesídlila do nedalekého lyžařského střediska Hafjell, kde své oblíbené pohybové aktivity můžu provozovat hned za domem. A proč miluji Norsko? *Líbí se mi hravost, kterou v sobě má a díky které se tu smějí každý den, když se věnují rozmanitým sportům v přírodě.* Zapadla jsem mezi ostatní.

Norové jsou šlachovití, fyzicky zdatní lidé zapálení do všemožných sportovních aktivit, jimž kraluje běžkování, ve kterém pravidelně vyhrávají světové šampionáty. *Ne nadarmo jsem tak přisoudila této zemi atribut síly těla.* Poznejte se mnou místa a lidi tohoto neobyčejného koutu planety.

ZA OPONOU ZEMĚ PŮLNOČNÍHO SLUNCE

Jak uchopit štěstí jedné z nejbohatších zemí světa? A má to nějakou souvislost se spirituálním laděním obyvatel? Na tyto otázky jsem se snažila odpovědět během mého výzkumného pobytu v těchto končinách. Nablýskaná elektroauta za několik milionů se běžně prohání po vesnicích vedle zaprášených traktorů a volně pohybujícího se dobytka. Norové jsou farmáři a rybáři, co celkem nedávno náhodou objevili ropu. Před sto lety patřilo Norsko k nejchudším zemím Evropy; staří obyvatelé mi i dnes zaníceně vyprávějí o tom, jak zažili bídu. A jak to vypadá teď? Dokázaly se luxus a moderní technologie asimilovat s tradicemi a skromností? Nahlédněte za oponu země půlnočního slunce a prozkoumejte se mnou hloubku norského života a štěstí.

SÍLA TĚLA

V hloubkových rozhovorech jsem se napříč generacemi ptala místních obyvatel na spokojenost s jejich životy. Jak už to u kvalitativního výzkumu bývá, nedostala jsem jednu univerzální odpověď. Vyšla mi ale významná témata, která prostupují všemi rozhovory.

„Když mám čas jít po práci na běžky, dobiji si energii, vyčistím hlavu, a cítím se pak mnohem lépe,“ svěřoval se mi první respondent Peer. K němu se pak přidávali další a další. Běžky v Norsku, a zejména v okolí Lillehammeru, jsou fenoménem.

Síla těla byla jedním z nosných pilířů všech rozhovorů. „Je pro mě hodně důležité, abych se cítil dobře ve vlastním těle,“ popisoval mi osmdesátiletý respondent Bjørn. „Každé ráno cvičím, k tomu třikrát týdně chodím do posilovny, na jógu a denně trávím samozřejmě několik hodin na běžkách. V létě pak podnikám pěší túry do okolních kopců. *Tady v Norsku říkáme, že fyzická aktivita dokáže uklidnit mysl. Já se tohoto hesla držím naplno...*“

Někteří Norové používají běžky dokonce jako dopravní prostředek. „Bydlím na Hafjellu, ale pracuji v Lillehammeru. Ráno hodně pospíchám, tak jedu

2

Jedná se o soukromé či veřejně dostupné chaty v horách.

3

Norové jsou patrioti a o všech svátcích rádi na zahradě nebo na budově vztyčují vlajku. 17. května se oslavuje Národní den (Den Ústavy), kdy si obyvatelé připomínají vznik svobodného státu. V tento velkolepý den to národními vlajkami všude jen hýří; lidé ve městech i na vesnicích se účastní průvodů a setkávají se s rodinami a kamarády.

Pokud existuje počasí, že „by ani psal nevyhnal“, tak počasí „že by ani Nora nevyhnal“, neexistuje. ►

autobusem, ale odpoledne se téměř pokaždé vracím na běžkách. Však je to jen pětadvacet kilometrů, za dvě hodinky jsem doma, a ještě se k tomu skvěle protáhnou,” libovala si postarší respondentka Hilde.

Běžky se dostaly také do norského folklóru. Na Velikonoce řada obyvatel vyráží s celou rodinou na běžky, přičemž jedou buď několik dní z chaty na chatu,² anebo si alespoň udělají ve sněhu posezení, zapálí oheň a opékají vuřty. Norové vyrážejí tradičně na běžky i 17. května, kdy se slaví *Národní den*³. Na počest tohoto významného svátku si oblékají své vyšívané kroje⁴, ve kterých se klidně prohánějí bílými stopami. Jejich kroje mi připomínají dobové kostýmy, a 17. května si tak na běžkách mezi vystrojenými Nory pokaždé připadám jako z filmu *Krakonoš a lyžníci*.

Norové milují pohyb v přírodě za každého počasí. *Trocha námahy, deště ani vánice nikdy neuškodí, ba naopak otuží tělo i mysl.* Pro dlouhé přejezdy hor vymysleli seveřani tažné boby (tzv. *pulk*), které si popruhem upevní v pase a táhnou je za sebou na běžkách. Obvykle v nich mívají dítě či náklad, případně dítě i náklad.

Jednou jsem na běžkách předjížděla do kopce vytrénovaného norského důchodce. Byl to jeden z těch starých běžkařů s neuvěřitelnou fyzickou, kteří se kolem mě dvakrát odpíchnou a zmizí. Inu, síla těla na severu s věkem neuvadá, a i když sportuji sebevíc, nemám šanci staré sněžné vlky předehnat. Tenkrát to ale bylo jiné, muž mi nestačil. Překvapeně jsem se na něj otáčela.

